

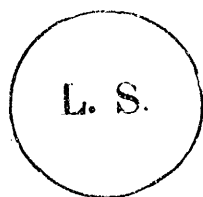
DEKRET

Rady Regencyjnej Królestwa Polskiego w przedmiocie przepisów
tymczasowych o Urzędach Ziemskich.

My, RADA REGENCYJNA KRÓLESTWA POLSKIEGO, postanowiliśmy i stanowimy, co następuje:

Do czasu wydania przez sejm ustawy o urzędach ziemskich zastosowanie mieć będą przepisy do niniejszego dołączone.

Dan w Warszawie, dnia 11 października 1918 roku.

† Aleksander Kakowski, Arcybiskup
Józef Ostrowski
Zdz. Lubomirski

Prezydent Ministrów:

w z. B. Broniewski

Minister Rolnictwa i Dóbr Koronnych:

St. Dzierzbicki

Przepisy tymczasowe o urządach ziemskich.

DZIAŁ I.

Organizacja i zakres działania urzędów ziemskich.

Art. 1. Celem wykonywania zarządu spraw ziemskich, należących do zakresu działania Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Koronnych i rozstrzygania sporów w zakresie tego zarządu, powołane zostają Urzędy Ziemskie.

Art. 2. W szczególności do zakresu działania Urzędów Ziemskich należą: sprawy dotyczące regulowania struktury gospodarstw rolnych, scalaenia gruntów, układu służebności, podziału gruntów wspólnych, meljoracji rolnych i regulowania obrotu ziemią, — wszelkie sprawy, jakie z mocy ustaw obowiązujących należały do kompetencji urzędów włościańskich wszystkich stopni, o ile nie zostały przekazane innym władzom, oraz te sprawy, jakie będą Urzędowi Ziemskiemu przekazane przez ustawę lub rozporządzenie, albo polecenie rządowe.

A. Komisarze Ziemscy.

Art. 3. Komisarz Ziemski:

- a) dokonywa., stosownie do przepisów prawa, czynności przygotowawczych i przeprowadza dochodzenia potrzebne do decydowania sprawy przez Komisję Ziemską Okręgową oraz uczestniczy w jej posiedzeniach z głosem doradczym;
- b) pełni czynności szczególnie sobie przekazane przez ustawę lub rozporządzenie, albo polecenie rządowe.

Art. 4. Komisarzy Ziemskich mianuje Minister Rolnictwa i Dóbr Koronnych, który też, stosownie do ujawnionej potrzeby, wyznacza liczbę i siedziby Komisarzy w okręgu każdej Komisji Ziemskiej Okręgowej.

Art. 5. Do pomocy Komisarzowi Ziemskiemu przydana będzie potrzebna liczba podkomisarzy, mianowanych przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych, oraz urzędników pomocniczych i kancelaryjnych (art. 18).

Podkomisarz może zastępować Komisarza we wszystkich jego czynnościach urzędowych.

B. Komisje Ziemskie Okręgowe.

Art. 6. Komisja Ziemska Okręgowa:

- a) rozpoznaje w pierwszej instancji sprawy, rozstrzyga spory i wydaje decyzje w zakresie działania Urzędów Ziemskich;
- b) zatwierdza sporządzone lub zaświadczone przez Komisarzy akty układów i inne czynności postępowania regulacyjnego;
- c) rozpatruje zażalenia na czynności Komisarzy Ziemskich.

Art. 7. Liczbę, okręgi i siedziby Komisji Ziemskich Okręgowych ustali Rada Ministrów, na wniosek Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych.

Art. 8. Komisję Ziemską Okręgową stanowią:

a) Prezes;

b) Inspektor Ziemski Okręgowy;

c) potrzebna liczba stałych członków, mianowanych przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych z pośród osób, posiadających dostateczną znajomość prawa i stosunków rolnych:

d) potrzebna liczba członków, zaproszonych na przeciąg trzech lat przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Koronnych, na przedstawienie organizacji zawodowych rolniczych, — wśród nich przynajmniej połowa przedstawicieli drobnej własności rolnej.

Art. 9. Prezesa Komisji Ziemskiej Okręgowej mianuje Rada Regencyjna, na wniosek Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych.

Art. 10. Prezes Komisji Ziemskiej Okręgowej kieruje pracami Komisji, przewodniczy na posiedzeniach Komisji, ma nadzór ogólny nad Komisją, której przewodniczy, oraz nad działalnością Urzędów Ziemskich i urzędników pomocniczych w swoim okręgu.

Art. 11. W razie, jeżeli Prezes z jakichkolwiek powodów czynnym być nie może, zastępuje go w przewodniczeniu na posiedzeniach Komisji starszy nominacją lub wiekiem z pośród obecnych stałych członków Komisji, w pozostałych czynnościach Urzędów — Inspektor Ziemski Okręgowy.

Art. 12. Liczbę przedstawicieli rolników w Komisji Ziemskiej Okręgowej oraz spis instytucji powołanych do przedstawienia kandydatów ustala Minister Rolnictwa i Dóbr Koronnych co trzy lata.

Powołane instytucje przedstawiają kandydatów w podwójnej liczbie: połowę z nich Minister Rolnictwa i Dóbr Koronnych zaprasza na członków Komisji, pozostałych — na ich zastępców.

Członkowie Komisji — rolnicy — powoływani będą na posiedzenia kolejno, po dwóch na każde posiedzenie.

Członkowie Komisji wezwani na posiedzenie winni stawić się w oznaczonym terminie lub usprawiedliwić swoją nieobecność wobec Prezesa Komisji zawczasu, aby dać możność powołania następnego z kolei członka lub zastępcy.

Nieusprawiedliwione niestawiennictwo pociąga za sobą nałożenie przez Prezesa Komisji kary pieniężnej do stu marek.

Członek Komisji po raz trzeci nie przybywający na posiedzenie bez usprawiedliwienia będzie ponadto wykreślony z listy członków Komisji.

Art. 13. Dla prawomocności decyzji Komisji konieczna jest obecność przynajmniej trzech osób, w tej liczbie: przewodniczącego, jednego stałego członka Komisji oraz przedstawiciela rolników, reprezentującego drobną własność rolną.

Art. 14. W razie niemożności przybycia na posiedzenie Komisji, Inspektor Ziemski Okręgowy deleguje zamiast siebie jednego z podwładnych sobie Komisarzy.

Art. 15. Komisarze Ziemscy powoływani będą na posiedzenia Komisji, celem dawania potrzebnych wyjaśnień i referowania spraw przez siebie prowadzonych; będą oni mieli jedynie głos doradczy.

Komisja może powołać na posiedzenie biegłych z głosem doradczym.

Art. 16. Przy Komisji Ziemskiej Okręgowej urzęduje Inspektor Ziemski Okręgowy, mianowany przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych.

Art. 17. Inspektor Ziemski Okręgowy:

- a) uczestniczy w posiedzeniach Komisji Ziemskiej Okręgowej oraz zastępuje jej Prezesa, stosownie do art. 11;
- b) kieruje działalnością Komisarzy i urzędników pomocniczych i sprawuje nad nią nadzór techniczny.

Art. 18. W miarę potrzeby powołani będą urzędnicy techniczni, a mianowicie: rewident pomiarów, geometrzy, urzędnicy meljoracyjni i inni referenci specjalni.

Przy Komisji Ziemskiej Okręgowej urzęduje kancelarja, złożona z sekretarza, kancelistów i urzędników rachunkowych oraz służby.

Urzędników technicznych oraz sekretarzy komisji mianuje Minister Rolnictwa i Dóbr Koronnych; urzędników kancelarji i służbę mianuje Prezes Komisji Ziemskiej Okręgowej.

C. G ł ó w n a K o m i s j a Z i e m s k a .

Art. 19. Główna Komisja Ziemska:

- a) rozstrzyga w drugiej instancji sprawy, przychodzące pod jej rozpoznanie wskutek odwołania się stron od decyzji Komisji Ziemskich Okręgowych lub w drodze art. 59 ustawy niniejszej;
- b) rozpoznaje sprawy, oddane sobie do zdecydowania przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych.

Art. 20. Główną Komisję Ziemską przy Ministerstwie Rolnictwa i Dóbr Koronnych stanowią:

- a) Minister Rolnictwa i Dóbr Koronnych — jako Prezes;
- b) wiceprezes Głównej Komisji Ziemskiej;
- c) Główny Inspektor Ziemski;
- d) potrzebna liczba członków stałych Komisji, mianowanych przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych, z pomiędzy osób, posiadających dostateczną znajomość prawa i stosunków rolnych;
- e) potrzebna liczba członków, zaproszonych na przeciąg trzech lat przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych na przedstawienie organizacji zawodowych rolniczych, a wśród nich przynajmniej połowa przedstawicieli drobnej własności rolnej.

Art. 21. Wiceprezesa Głównej Komisji Ziemskiej mianuje Rada Regencyjna, na wniosek Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych.

Wiceprezes Głównej Komisji Ziemskiej w zastępstwie Ministra kieruje pracami Głównej Komisji Ziemskiej, przewodniczy na jej posiedzeniach, ma nadzór nad Komisją Główną a także nad Komisjami i Urzędami Ziemskimi Okręgowymi w zakresie kompetencji Komisji.

Jeżeli wiceprezes z jakichkolwiek powodów czynnym być nie może zastępuje go w przewodniczeniu na posiedzeniach Głównej Komisji Ziemskiej starszy nominacją lub wiekiem z pośród obecnych członków stałych Komisji, a w pozostałych czynnościach urzędowych — Główny Inspektor Ziemski.

Art. 22. Głównego Inspektora Ziemskiego mianuje Minister Rolnictwa i Dóbr Koronnych.

Główny Inspektor Ziemski:

- a) uczestniczy w posiedzeniach Głównej Komisji Ziemskiej;
- b) kieruje działalnością inspektorów Ziemskich Okręgowych i sprawuje nad nią nadzór techniczny.

Art. 23. W przedmiocie powoływania do udziału w Głównej Komisji Ziemskiej i uczestniczenia w jej posiedzeniach przedstawicieli rolników ma zastosowanie art. 12 ustawy niniejszej.

Art. 24. Dla prawomocności decyzji Głównej Komisji Ziemskiej konieczna jest obecność przynajmniej 5 osób: w tej liczbie przewodniczącego, Inspektora Głównego, jednego członka stałego Komisji oraz dwóch przedstawicieli rolników, a z nich przynajmniej jeden winien być przedstawicielem drobnej własności rolnej.

Inspektora Głównego może zastępować z upoważnienia Ministra inny urzędnik Ministerstwa.

Art. 25. Główna Komisja Ziemska może wzywać na posiedzenie Inspektorów i Komisarzy oraz biegłych celem wysłuchania ich wyjaśnień. Wezwani nie mają prawa głosu w Komisji.

Art. 26. Personel techniczny i kancelaryjny, niezbędny dla prac Głównej Komisji Ziemskiej, złożony z potrzebnej liczby referentów specjalnych, sekretarzy i innych urzędników, wyznaczony będzie przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych.

D. N a d z ó r.

Art. 27. Minister Rolnictwa i Dóbr Koronnych sprawuje naczelny nadzór służbowy nad wszystkimi Urzędami Ziemskimi.

Nadto sprawują nadzór: Wiceprezes Komisji Głównej i prezesi Komisji Okręgowych oraz Inspektor Główny i Inspektorzy Okręgowi w zakresie, wskazanym w tekście niniejszej ustawy.

D Z I A Ł II.

Postępowanie w urzędach ziemskich.

Art. 28. Zakres działania Urzędów Ziemskich Okręgowych obejmuje sprawy, dotyczące nieruchomości położonych w ich okręgach.

Jeżeli nieruchomość leży w kilku okręgach lub z innego powodu wyniknie spór pomiędzy urzędami okręgowymi co do ich właściwości, rozstrzyga Główna Komisja Ziemska.

Art. 29. Jeżeli w toku sprawy okaże się, że nie należy ona do zakresu działania Komisji Ziemskiej Okręgowej, Komisja winna niezwłocznie umorzyć sprawę, jeżeli nie należy ona do Urzędów Ziemskich wogóle, lub przekazać właściwej Komisji Ziemskiej, celem dalszego biegu.

Art. 30. Powzięte prawomocnie decyzje Komisji Ziemskich mają moc i znaczenie wyroku sądowego.

Art. 31. Przy postępowaniu regulacyjnym (scalaniu gruntów, układzie służebności i t. p. regulowaniu struktury gospodarstw rolnych) przygotowanie sprawy, sporządzenie projektu i przedłożenie go do zatwierdzenia należy do Komisarzy Ziemskich; rozpatrzenie i zatwierdzenie projektów oraz rozporządzenie o wykonaniu zatwierdzonych planów należy do Komisji

Ziemskiej Okręgowej, a w wypadkach odwołania się stron od decyzji Komisji Ziemskiej Okręgowej — do Głównej Komisji Ziemskiej.

Art. 32. Urzędnicy Ziemszy i członkowie Komisji ulegają wyłączeniu na ogólnych zasadach wyłączenia sędziów w sprawach cywilnych (art. 667 i nast. Ust. Post. Cyw.).

Żądanie wyłączenia zgłaszać należy do właściwej Komisji Ziemskiej.

Wyłączeni nie mogą brać udziału w rozstrzygnięciu spraw, ani pełnić czynności przygotowawczych lub wykonawczych.

Art. 33. Osoby zainteresowane, uprawnione do uczestnictwa w sprawie, mogą brać udział w postępowaniu przed Urzędami Ziemiemi osobiście lub powierzyć zastępstwo pełnomocnikom.

Nieletni i pozbawieni zdolności działania prawnego biorą udział w sprawie za pośrednictwem swoich opiekunów i kuratorów (zastępców prawnych).

Dla nieobecnych winni być wyznaczeni w drodze właściwej kuratorowie.

Upoważnienie do zastępstwa może być udzielone na piśmie lub ustnie.

Od instytucji, stowarzyszeń i innych osób prawnych występują ich pełnomocnicy prawni.

Przewodniczący w Komisji albo Komisarz ma prawo zażądać obrania pełnomocnika do występowania w tym wypadku, jeżeli grupa zainteresowanych wynosi więcej niż 5 osób.

Nie mogą być pełnomocnikami osoby, wymienione w ust. 2—13 art. 246 Ust. Post. Cyw.

Art. 34. Podania, zażalenia i skargi składać można w Urzędach Ziemijskich na piśmie lub zgłaszać ustnie. W razie ustnego zgłoszenia urzędnik, któremu podanie, zażalenie lub skargę zgłoszono, sporządza protokół, który podpisuje zgłaszający, a jeśli zgłaszający jest niepiśmienny, urzędnik spisujący protokół zaznacza o tem w protokule i zaprasza inną osobę, która podpisuje za niepiśmiennego lub też stwierdza jako świadek treść protokołu.

Skargi kasacyjne winny być złożone na piśmie i winny odpowiadać warunkom art. 13 przep. przech. Ust. Post. Cyw.

Art. 35. Postępowanie w Urzędach Ziemijskich wolne jest od opłat na rzecz skarbu.

Sposób obliczania, rozkładu i wypłacania przez osoby zainteresowane kosztów, związanych z postępowaniem regulacyjnym, w zależności od przedmiotu postępowania, rodzaju wykonanych czynności i rozmiaru kosztów, określą właściwe rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych.

Do kosztów postępowania w sprawach spornych mieć będą zastosowanie przepisy tymczasowe o kosztach sądowych (Dział I, oddział V i VI).

Komisje Ziemijskie mają prawo przyznania prawa ubogich na zasadach, wskazanych w przepisach tymczasowych o kosztach sądowych (Dział III).

A. Postępowanie u Komisarza Ziemijskiego.

Art. 36. Komisarz Ziemijski przyjmuje przekazane sobie przez Komisję lub złożone bezpośrednio ogłoszenia i podania osób zainteresowanych, do-

tyczące spraw, leżących w zakresie działania Urzędów Ziemskich, sprawdza okoliczności, wyluszczone w podaniach, i wogóle przedsięwzięcie wszelkie czynności przygotowawcze, niezbędne do należytego wyjaśnienia sprawy i powzięcia decyzji przez Komisję w wypadkach, kiedy taka decyzja jest potrzebna.

Art. 37. Przy dokonywaniu powyższych czynności Komisarz ma prawo wzywać osoby zainteresowane, świadków i biegłych, celem ich zbadania, do miejsca swego urzędowania; jednakże, w miarę możliwości, Komisarz winien się starać o dokonywanie tych czynności w miejscu zamieszkania osób badanych wraz z jednoczesnym zbadaniem na miejscu stanu faktycznego sprawy.

Art. 38. W sprawach spornych Komisarz winien nakłaniać strony do załatwienia sporu polubownie. Układ pojednawczy będzie wciągnięty do protokołu, podpisany przez strony i komisarza i przedstawiony do zatwierdzenia Komisji Ziemskiej Okręgowej. Strony, które zgodziły się na układ, nie mogą go zaskarżać.

Art. 39. Poszczególne czynności Komisarz może powierzyć do wykonania podkomisarzom i urzędnikom pomocniczym, mierniczym lub innym albo przekazać innemu komisarzowi, jeśli należy je wykonać w jego okręgu.

Art. 40. Komisarz Ziemski lub działający z jego upoważnienia urzędnik sporządza ze swych czynności protokół osobiście lub przez powołanego w tym celu pisarza.

Protokół powinien zawierać wskazania:

- 1) miejsca i daty czynności,
- 2) przedmiotu czynności,
- 3) osób obecnych i biorących udział w postępowaniu —

i powinien być stwierdzony przez podpis osób, biorących udział w czynności, i Komisarza lub zastępującego go urzędnika. Jeżeli osoby, biorące udział w czynnościach, objętych protokołem, są niepiśmienne, należy postąpić, jak w art. 34 wskazano.

Art. 41. Zażalenia na czynności Komisarza Ziemskiego należy składać trybem, wskazanym w art. 34, na ręce Komisarza lub wprost do Komisji Ziemskiej Okręgowej w ciągu dni 14 od dokonanej czynności.

Art. 42. Zakończone dochodzenie Komisarz przesyła do Komisji Ziemskiej Okręgowej.

B. Postępowanie w Komisji Ziemskiej Okręgowej.

Art. 43. Po otrzymaniu akt dochodzenia komisarskiego lub w wypadkach, gdy sprawa tego nie wymaga, — bezpośrednio prezes Komisji Ziemskiej Okręgowej wyznacza posiedzenia Komisji, celem powzięcia decyzji.

Art. 44. Komisje Okręgowe Ziemskie rozstrzygają sprawy na posiedzeniach publicznych lub gospodarczych.

W sprawach spornych, w których polubowne załatwienie sprawy przez Komisarza nie nastąpiło, powzięcie decyzji stanowczej, mającej mieć znaczenie wyroku sądowego, poprzedzić winna rozprawa, na posiedzeniu publicznym Komisji odbyta, z zastosowaniem art. 324 i nast. Ust. Post. Cyw.

Wszelkie decyzje w postępowaniu regulacyjnym oraz decyzje incydentalne, porządkowe i przedstanowcze zapadać mogą na posiedzeniach gospodarczych.

Art. 45. Na posiedzenia publiczne winny być wzywane wszystkie osoby, biorące udział w rozpatrywanej sprawie. Nieobecność tych osób nie wstrzymuje jednak postępowania w Komisji.

Osoby postronne mogą być dopuszczane na posiedzenia publiczne w liczbie, nie przeszkadzającej prawidłowemu biegowi sprawy.

Art. 46. Posiedzenia gospodarcze odbywają się przy drzwiach zamkniętych, bez zawiadomienia osób zainteresowanych. Komisja ma prawo według swego uznania wzywać na posiedzenia gospodarcze osoby, które pragnęłyby przesłuchać.

Art. 47. Osoby obecne na posiedzeniach winny zachowywać spokój i porządek i bezzwłocznie wypełniać rozporządzenia przewodniczącego.

Przewodniczący ma prawo usunąć z sali posiedzeń osoby, nie stosujące się do jego zarządzeń. Mają w tym wypadku zastosowanie przepisy art. 618 Ust. Post. Kar.

Art. 48. Rozprawy w Komisjach Okręgowych Ziemskich prowadzone są ustnie pod kierunkiem przewodniczącego.

Członkowie Komisji oraz osoby w sprawie udział biorące mogą występować z wszelkimi zapytaniami i oświadczeniami jedynie za pozwoleniem przewodniczącego.

Art. 49. Przewodniczący Komisji winien nakłaniać strony do załatwienia sporu polubownie. Układ pojednawczy zostanie wciągnięty do protokołu i podpisany przez strony oraz stwierdzony przez przewodniczącego i sekretarza.

Art. 50. Po zreferowaniu sprawy i złożeniu dodatkowych wyjaśnień przez Komisarza i strony, o ile są obecne, Komisja przystępuje do szczegółowego zbadania wszelkich okoliczności sprawy i przedstawionych przez strony dowodów. W tym celu Komisja z urzędu lub na żądanie stron sprawdza przedstawione dokumenty, zarządza badanie świadków, przeprowadza oględziny i badanie za pośrednictwem biegłych.

Przy badaniu świadków i sprawdzaniu dowodów Komisje Ziemskie stosują na ogół odpowiednie przepisy Ustawy Postępowania Cywilnego.

Komisja może powierzyć dokonanie pewnych czynności postępowania jednemu ze swoich członków lub Komisarzowi Ziemskiemu. W takim razie protokół dokonanych z polecenia Komisji czynności odczytany będzie na posiedzeniu.

Art. 51. Decyzje Komisji zapadają zwykłą większością głosów członków Komisji, obecnych na posiedzeniu. Przy równym podziale głosów rozstrzyga głos przewodniczącego, który głosuje ostatni.

Art. 52. Po dostatecznym wyjaśnieniu sprawy Komisja przystępuje do powzięcia decyzji. Podczas narad nad powzięciem decyzji, prócz decydującego składu Komisji i sekretarza, inne osoby nie mogą być obecne.

Art. 53. Decyzje Komisji ogłasza przewodniczący publicznie.

Decyzja w formie ostatecznej wraz z uzasadnieniem winna być ogłoszona, w miarę możliwości, niezwłocznie.

W sprawach skomplikowanych, kiedy opracowanie umotywowanej decyzji wymaga dłuższego czasu, może przewodniczący ogłosić na razie tylko krótką sentencję, zawierającą treść powziętej decyzji, wyznaczając zarazem

dzień, nie później niż w ciągu dwóch tygodni, kiedy ma być ogłoszona decyzja w formie ostatecznej.

Art. 54. Ogłaszając decyzję, przewodniczący oznajmia o terminie i trybie jej zaskarżenia.

Termin zaskarżenia liczy się od daty ogłoszenia decyzji w formie ostatecznej.

Art. 55. Decyzje podpisuje przewodniczący oraz członkowie Komisji i sekretarz.

Decyzja w formie ostatecznej zawierać winna:

- 1) nazwę Komisji, miejsce i datę rozprawy i powzięcia decyzji,
- 2) skład członków Komisji, biorących udział w rozstrzygnięciu sprawy,
- 3) spis uczestników sprawy,
- 4) krótkie przedstawienie przedmiotu i okoliczności sprawy,
- 5) uzasadnienie powziętej przez Komisję decyzji,
- 6) treść powziętej decyzji.

Art. 56. Sentencja ogłaszana osobno, przed wygotowaniem decyzji, zawierać winna szczegóły, wskazane w p. p. 1, 2, 3 i 6 poprzedniego artykułu.

Art. 57. Protokół posiedzenia Komisji prowadzi sekretarz Komisji pod kierunkiem przewodniczącego.

Protokół rozprawy publicznej ma być sporządzony dla każdej sprawy osobno. Protokół zawierać winien:

- 1) nazwę Komisji, miejsce i datę posiedzenia,
- 2) skład Komisji,
- 3) spis osób, biorących udział w sprawie, obecnych na posiedzeniu,
- 4) przebieg rozpraw i krótką treść oświadczeń i zeznań stron, biegłych i świadków i wogóle osób uczestniczących w sprawie,
- 5) wynik rozpraw.

Art. 58. Decyzje, powzięte przez Komisję Ziemską Okręgową, w pierwszej instancji ulegają zaskarżeniu przez strony, w ciągu miesiąca od daty ich ogłoszenia, do Głównej Komisji Ziemskiej.

Skargi podawać należy na piśmie lub zgłaszać ustnie do protokołu tej Komisji, która decyzje wydała (art. 34).

Art. 59. W wypadkach, kiedy Prezes Komisji Ziemskiej Okręgowej ze względów zasadniczych uzna to za niezbędne, może on w ciągu pozostawionego do zaskarżenia terminu miesięcznego od ogłoszenia decyzji Komisji uzyskać upoważnienie Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych na przeniesienie sprawy do rozpatrzenia w drugiej instancji w Głównej Komisji Ziemskiej.

Jeżeli Minister upoważnienia takiego udzieli, sprawa będzie przesłana do Głównej Komisji Ziemskiej, jak w wypadku odwołania się stron.

Art. 60. Na decyzje Komisji Ziemskiej Okręgowej, zapadłe wskutek zażalenia na czynności Komisarza (art. 41), oraz na wszelkie inne decyzje incydentalne Komisji Ziemskiej Okręgowej służy zażalenie do Głównej Komisji Ziemskiej w ciągu dni 14 od ogłoszenia decyzji.

Art. 61. Bieg terminów wyznaczonych na podawanie skarg i zażeń rozpoczyna się od dnia następującego po dniu ogłoszenia decyzji. Jeżeli ostatni dzień terminu jest dniem świątecznym, to termin upływa z końcem następnego dnia powszedniego.

Niema uchybienia terminu, jeżeli przed jego upływem skargę lub zaż-

lenie wysłano pocztą w miejscowości, będącej siedzibą tej Komisji Ziemskiej, do której skargę należało złożyć.

C. Postępowanie w Głównej Komisji Ziemskiej.

Art. 62. Artykuły 44 do 57 o postępowaniu w Komisji Ziemskiej Okręgowej mają zastosowanie do postępowania w Głównej Komisji Ziemskiej.

Art. 63. Decyzje Głównej Komisji Ziemskiej są ostateczne.

Decyzje Głównej Komisji Ziemskiej w sprawach spornych ulegają zażaleniu do Sądu Najwyższego w wypadkach przewidzianych w Ust. Post. Cyw. dla zażalenia ostatecznych wyroków sądów cywilnych (art. 792 i nast. Ust. Post. Cyw.).

Terminy i sposób postępowania w przedmiocie skarg kasacyjnych stosować się będą od odpowiednich przepisów Ust. Post. Cyw. i organizacji Sądu Najwyższego.

Art. 64. Decyzje Głównej Komisji Ziemskiej, powzięte wskutek zażaleń, wniesionych w trybie art. 60, zażaleniu do Sądu Najwyższego nie ulegają.

Art. 65. Regulamin posiedzeń gospodarczych opracuje dla siebie i dla Komisji Ziemskiej Okręgowej Główna Komisja Ziemska.

Decyzje, powzięte na posiedzeniach gospodarczych Komisji Ziemskiej Okręgowej lub Głównej Komisji Ziemskiej, winny być wciągnięte do dnia następnego posiedzeń Komisji. O treści tych decyzji Komisje powiadamiają osoby zainteresowane za pośrednictwem policji lub urzędów gminnych. Termin zażalenia liczyć się będzie od powiadomienia osoby zainteresowanej o treści decyzji.

D. Wykonanie decyzji.

Art. 66. Decyzje Głównej Komisji Ziemskiej Okręgowej, które wskutek niezażalenia w terminie uzyskały moc prawną, decyzje ostateczne — ulegają wykonaniu, trybem, przepisany przez Ust. Post. Cyw. dla wyroków sądowych, przez komorników i władze administracyjne (starostów i wójtów).

Tym samym trybem ulegają wykonaniu zarządzenia Prezesa Komisji Ziemskiej z mocy art. 12, 23 i 47 ustawy niniejszej.

Przepisy przechodnie.

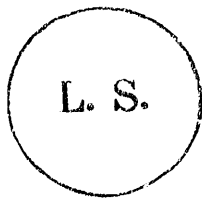
Art. 67. Do czasu mianowania potrzebnej liczby stałych członków Komisji Ziemskiej Okręgowej oraz Głównej Komisji Ziemskiej, uzupełnienie składu tych Komisji nastąpi w drodze delegowania przez Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Dóbr Koronnych potrzebnej liczby członków każdej Komisji Ziemskiej z pomiędzy osób, posiadających kwalifikacje sędziowskie dla Komisji Ziemskich Okręgowych (art. 8 c) i kwalifikacje sędziów apelacyjnych dla Głównej Komisji Ziemskiej (art. 20 d.) oraz w miarę możliwości obeznanych ze stosunkami rolnymi.

Art. 68. O ile nie zostało postanowione inaczej, czynności byłych Komisarzy włościąńskich przechodzą na Komisarzy Ziemskich, czynności Urzę-

dów Gubernjalnych do spraw włościańskich oraz Urzędów Specjalnych przy tych urzędach — na Komisje Ziemskie Okręgowe, czynności do spraw włościańskich gubernji Królestwa Polskiego przy Wydziale Ziemskim Rosyjskiego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych — na Główną Komisję Ziemską; czynności II Departamentu Rosyjskiego Senatu Rządzącego — na Królewsko -Polski Sąd Najwyższy.

Art. 69. Rozporządzenie wykonawcze do niniejszej ustawy oraz szczególne przepisy w przedmiocie postępowania w urzędach ziemskich wyda Minister Rolnictwa i Dóbr Koronnych.

Art. 70. Przepisy niniejsze zyskują moc obowiązującą z dniem ich ogłoszenia w Dzienniku Praw Królestwa Polskiego.

† *Aleksander Kakowski, Arcybiskup*

Józef Ostrowski

Zdz. Lubomirski

Prezydent Ministrów:

w z. B. Broniewski

Minister Rolnictwa i Dóbr Koronnych:

St. Dzierzbicki